

omfang og omstændigheder, anvendelsen af udbyttet, sigtedes alder og personlige forhold og oplysninger om tidligere sager, jfr. rigsadvokatens meddelelse nr. 2/1980. Tyverisager bør ifølge denne meddelelse ikke afgøres efter § 287, hvis gerningen har rettet sig mod værdier, der overstiger 2.000 kr. For underslæb og bedrageri ligger grænsen på 2.500 kr., eventuelt lidt højere, hvis der er betalt erstatning.

De nugældende strafferammer for berigelsesforbrydelser i straffelovens §§ 285-287 er resultatet af en lovrevision, der gennemførtes ved lov nr. 319 af 13. juni 1973. Der henvises om lovændringen til Folketings Tidende 1972-73, sp. 3390, 4791, 6997, 7230, tillæg A sp. 5125 og Tillæg B sp. 2245.

Ved lovændringen blev maksimumsstraffen i normalsstrafferammen i § 285 nedsat fra fængsel i 2 år, i gentagelsestilfælde 3 år, til: fængsel i 1 år og 6 måneder, i gentagelsestilfælde 2 år og 6 måneder. Anvendelsesområdet for den mildere strafferamme i § 287 blev samtidig udvidet, og anvendelse af bøde eller hæfte blev gjort obligatorisk i de tilfælde, der omfattes af denne bestemmelse. Ved ændringsloven gennemførtes samtidig en række andre ændringer i straffeloven. Sigtet med reformen var en almindelig sænkning af strafudmålingsniveauet inden for væsentlige områder af strafferetten og en udvidet anvendelse af betingede domme.

I justitsministeriets lovforslag forud for loven af 1973 var der lagt op til en større sænkning af strafferammen i § 285 end den, som blev vedtaget af folketinget. Efter justitsministeriets lovforslag skulle strafmaksimum i § 285 være fængsel i 2 år i alle tilfælde, og der skulle således ikke være nogen skærpet ramme for gentagelsestilfælde. Lovforslaget svarede på dette punkt til forslaget i betænkning nr. 650/1972 vedrørende nogle af- og nedkriminaliseringsspørgsmål, side 46. Der havde i straffelovrådet været delte meninger om udformningen af reglen i straffelovens § 285. Straffelovrådets udtalelse over betænkning nr. 650/1972 er trykt i Folketings Tidende 1972-73, Tillæg A, sp. 5153 ff.

5. Justitsministeriets lovforslag indebærer, at det gældende strafmaksimum for gentagelsestilfælde i § 285 på fængsel i 2 år og 6 måneder ophæves, således at strafudmåling efter denne bestemmelse fremtidig vil skulle ske inden for et fælles strafmaksimum for førstegangs- og gentagelsestilfælde på fængsel i 1 år og 6 måneder. Samtidig foreslås det, at der indføres adgang til at idømme hæftestraf inden for området for § 285. Det foreslås endvidere, at strafmaksimum i § 286, stk. 1, om

tyverier af særlig grov karakter eller i større antal nedsættes fra fængsel i 6 år til fængsel i 4 år. Endelig foreslås adgangen til at idømme hæftestraf i sager efter § 287 ophævet, således at der i sager, der omfattes af denne bestemmelse, fremtidig alene bliver adgang til at idømme bødestraf.

De foreslåede ændringer tilsigter tilsammen en sænkning af de nuværende strafudmålinger for berigelsesforbrydelser på gennemgående en tredjedel. Endvidere tilsigter lovforslaget en udvidet anvendelse af betingede domme, herunder kombinationsdomme efter straffelovens § 58, stk. 1, og en udvidet anvendelse af § 287 om berigelsesforbrydelser af mindre strafværdighed. Justitsministeriet forudsætter, at der ikke sker forskydninger i skærpende retning i anvendelsesområderne for §§ 285-286.

Efter de oplysninger, der foreligger for justitsministeriet om strafudmålingen i andre lande, er det nærliggende at antage, at der herhjemme anvendes frihedsstraf i videre omfang end i lande, som Danmark normalt ønsker at sammenligne sig med inden for dette område. For så vidt angår de nordiske lande er der i Nordisk Strafferetskomité's betænkning (NU A 1980:13) om alternativer til frihedsstraf foretaget en statistisk sammenligning af sanktionsanvendelsen i de nordiske lande. Antallet af frihedsberøvende sanktioner pr. 100.000 indbyggere er ifølge betænkningen større i Danmark end i både Sverige og Norge. Belægget i kriminalforsorgens anstalter var i 1977 (hvor belægssituationen var normal) også større i Danmark end i disse lande. Baggrunden herfor synes efter betænkningen at være en større tilbøjelighed til i Sverige at anvende tiltalefrafald og betingede domme og i Norge at anvende kortere strafudmålinger. Der henvises nærmere til den nævnte betænkning, side 12-14. Efter de oplysninger, som foreligger for justitsministeriet, ligger strafudmålingerne endvidere i Holland betydeligt lavere end i Danmark. Det skal i forbindelse med disse oplysninger fremhæves, at der ikke er grundlag for at antage, at den mere begrænsede anvendelse af frihedsstraf i de nævnte lande skulle have medført nogen svækkelse af retshåndhævelsens effektivitet.

Gennemførelsen af lovforslaget vil bevirke, at der inden for de nedsatte strafferammer skal fastlægges en helt ny udmålingspraksis, således at udmålingsniveauet for berigelsesforbrydelser skal nedsættes med en tredjedel. Løsningen af denne opgave - uden støtte i et forudgående udvalgsarbejde med en nærmere belysning og vurdering af praksis og mere specificerede udmålingsanvisninger - er forbundet med ikke ubetydelige vanskelig-